

УДК 338.488

DOI: 10.31891/2307-5740-2018-264-6(1)-54-59

МАКАР О. П.,
ДУЛИН І. С.,
ІЛЬНИЦЬКА-ГИКАВЧУК Г. Я.,
ЧОРНЕНЬКА Н. В.
Національний університет «Львівська політехніка»

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ

В статті розглянуто стратегічні складові розвитку туризму західного регіону та його впливу на розвиток економіки. Досліджено туристичний досвід галузі регіону України. Основну увагу приділено туристичному потенціалу і перспективам його розвитку на майбутнє. Запропоновано теоретичні засади та практичні рекомендації розвитку туристично-рекреаційного потенціалу регіону. Виділено основні шляхи удосконалення розвитку туризму в західному регіоні.

Ключові слова: туризм, рекреація, західний регіон України, туристична інфраструктура, туристичний потенціал.

MAKAR O.,
DULYN I.,
ILNITSKA-GYKAVCHUK G.,
CHORNENKA N.,
National University «Lviv Polytechnic»

THEORETICAL ASPECTS OF RESEARCH OF TOURIST-RECRUITMENT POTENTIAL OF WESTERN REGION OF UKRAINE

The article deals with the strategic components of the tourism development of the western region and its impact on the development of the economy. The tourist experience of the region of Ukraine is researched. The main attention is paid to the tourism potential and prospects for its future development. Theoretical principles and practical recommendations for the development of tourist-recreational potential of the region are offered. The main ways of improvement of tourism development in the western region are highlighted. Optimal use of opportunities for tourism and recreational resources will improve the economic situation and the development of infrastructure in a specific region. The region has a large variety of tourist potential, tourism will contribute to the flow of currency into the country, and therefore to the State Budget. In this context, the search for new approaches to management of the tourism industry, and especially the design of new tourist routes and recreational areas, the assessment of natural and territorial resources for tourist and recreational development of territories is particularly relevant. The strategic goal of tourism development in Ukraine is to create a competitive domestic tourism market in the domestic and world markets, expand the domestic and increase the volume of inbound tourism, provide on this basis a comprehensive development of resort areas and tourist centers. The primary direction of activity in this area is the development of the contractual and legal framework for external relations, conclusion of international agreements of inter-ministerial and interagency nature on cooperation in the field of tourism. It is necessary that the recognition of tourism as an industry accompanied by the allocation of appropriate resources from the state.

Key words: tourism, recreation, western region of Ukraine, tourist infrastructure, tourist potential.

Постановка проблеми. Захід України має наявний ресурсний потенціал за такими напрямками: промисловий туризм, діловий туризм, етнотуризм, паломництво. Не вирішеними залишаються багато факторів, що перешкоджають успішному розвитку туристичного регіону. Розвиток туристично-рекреаційних комплексів варто максимально скерувати не тільки на максимальне використання ресурсного потенціалу, але і на підвищення рівня комфорту і обслуговування. Необхідна реконструкція матеріально-технічної бази курортів, розширення спектру рекреаційних послуг, необхідно створити туристично-рекреаційні і свобідні економічні зони, що сприятиме притоку іноземних інвестицій в Західний регіон. Необхідна умова розвитку туризму – туристичний потенціал, який може оцінюватися в різних масштабах на рівні світу, країни, району. Під туристичним потенціалом розуміється вся сукупність природних, культурно-історичних і соціально-економічних передумов для організації туристичної діяльності на певній території. Під туристично-рекреаційними ресурсами розуміють природнокліматичні, соціально-культурні, історичні, археологічні, архітектурні, науково-промислові, об'єкти та явища, здатні задовольнити потреби людини в процесі і з метою туризму і створюють організаційно-економічну та матеріальну базу для розвитку туризму. Туристично-рекреаційні ресурси мають першорядне значення в ході управління туризмом і визначають формування турбізнесу в певному регіоні. Саме вони складають основу успішного розвитку туристичного бізнесу, визначають специфіку розвитку туризму в регіоні. Метою розвитку туризму в Україні є створення організаційно-правового й економічного середовища галузі, формування конкурентноспроможного на світовому ринку вітчизняного туристичного продукту на основі використання природного та історико-культурного потенціалу [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання визначення туристично-рекреаційного потенціалу Західного регіону, а також проблем розвитку туризму в регіоні привертала увагу багатьох дослідників: А.Ю. Александрова, І.В. Зорін, Н.В. Святий, М.П. Мальська, М.З. Гамкало, О.Ю. Бордун, А.А. Самойленко, О.О. Любіцева, С.П. Романчук, М.Й. Рутинський, В.В. Хробовченко, І. Філіпченко, П.Р. Пуцентейло, Н.В. Антоноук, М.Н. Ганич, Т.О. Бейдик, В.Г. Завада, В.Ф. Данильчук та багато інших.

Метою статті є дослідження туристичної галузі Західного регіону України, якості послуг та їхнього впливу на розвиток рекреаційно-туристичної сфери економіки регіону.

Виклад основного матеріалу. Україна, володіючи численними історичними та культурними цінностями, унікальними рекреаційними ресурсами, зможе досягти значного економічного ефекту в туристичному бізнесі. Туризм визнано одним з пріоритетних напрямів національної культури й економіки. Природнокліматичні та історичні умови створили на Україні потужну ресурсну базу для розвитку туристично-рекреаційної індустрії, та розбудови відповідної інфраструктури. В Україні є великі рекреаційні ресурси, які мають міжнародне значення. Важливою особливістю туристичного потенціалу нашої країни також є те, що Україна поєднує в собі красу степової та лісної природних зон, а також гірські пейзажі. Окремі регіони є дуже привабливими для туристів, зокрема для іноземних (рис. 1).

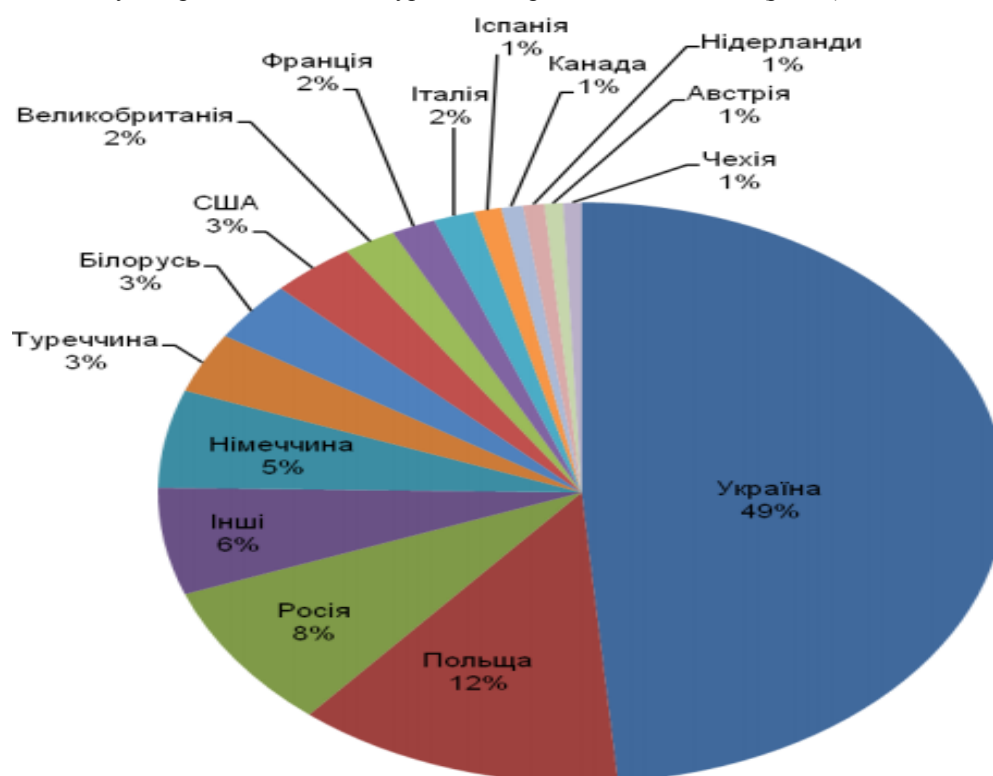

Рис. 1. Географія відвідувачів Західного регіону за 2016 рік (зведена)

Джерело: укладено на основі даних Держстату України [4]

Вчений Зорін І.В. вважає, що туристично-рекреаційна система формується на стику трьох окремих підсистем – природи, суспільства, народного господарства – й містить у собі компоненти вказаних підсистем – природні туристичні ресурси, туристи, туристичні засоби.

На думку Святого Н.В., за яким туристично-рекреаційний потенціал території розглядається як сукупність чотирьох основних компонентів – природно-ресурсної, історико-культурної, економічної та соціальної, які взаємопов'язані і взаємодіють між собою.

Узагальнивши думки науковців, на нашу думку, рекреаційний потенціал – це сукупність природних, соціально-економічних комплексів та їхніх елементів, що сприяють відновленню та розвитку фізичних і духовних сил людини. Під туристичним потенціалом розуміється вся сукупність природних, культурно-історичних і соціально-економічних передумов для організації туристичної діяльності на певній території. До західного регіону України входить Львівська, Закарпатська, Івано-Франківська, Чернівецька, Рівненська, Волинська області.

Західний регіон має всі передумови для інтенсивного розвитку міжнародного і внутрішнього туризму. Це підтверджують аргументи: наявність історичних пам'яток культури, вигідне геополітичне розташування, наявність санаторно-курортних закладів, мінерально-лікувальні води, кліматичні умови:

Закарпатська область – основними природними рекреаційними ресурсами є бальнеологічні ресурси, лісові ресурси, водні рекреаційні ресурси, спелеоресурси, природно-заповідні території та об'єкти, пам'ятки історії та культури, зимові види туризму та спорту. Близько 70 % території займають гори, 12 % – це

територія природно-заповідного фонду. Закарпатська область має унікальне геополітичне та географічне розташування (межує з Угорщиною, Польщею, Румунією, Словаччиною).

Івано-Франківська область – етнографічні туристичні центри, унікальні природні ландшафти, етнографічні туристичні центри, унікальні гірські краєвиди, своєрідна культура і побут. Туризм в Івано-Франківській області має величезний туристичний потенціал у порівнянні з іншими областями України. Це найвисокогірніша область України. Приблизно 43 % її території складають гірські масиви. В області розташовано близько 3,9 тис. місць історичної, природної, архітектурної та археологічної спадщини, понад 120 музеїв, туристичних маршрутів довжиною понад 400 км, 10 гірськолижних курортів.

Львівська область – природні рекреаційні ресурси Львівщини представлені лікувальними мінеральними водами, лікувальними грязями, кліматичними, водними ресурсами. Львівська область має вигідне географічне положення, бальнеологічні ресурси, водні рекреаційні ресурси, природно-заповідні території та об'єкти, історико-культурний потенціал. На території Львівщини є понад 4000 пам'яток історії та культури, значна частина яких є у Львові. Природно-рекреаційний потенціал Львівської області представлений лікувальними грязями, мінеральними водами, водними та лісовими ресурсами. Частка природно-рекреаційного потенціалу складає 6,5 %.

Чернівецька область – має високий природно-ресурсний потенціал. Чернівецька область володіє багатьма структурними компонентами рекреаційних ресурсів. Область має сприятливі кліматичні умови, а також високий природно-рекреаційний потенціал. Найбільш потенційно рекреаційними є території Путильського, Вижницького, Сторожинецького районів. Гірські масиви Буковинських Карпат створюють сприятливі можливості для розвитку альпінізму, гірсько-пішохідного туризму. Туристичний потенціал формується також за рахунок 314 об'єктів історичних та архітектурних пам'яток, релігійних споруд, пам'яток культури та мистецтва.

Тернопільська область – сприятливі кліматичні умови, мальовничі ландшафти, лісові масиви, лікувальні грязі, печери Тернопільщини, 421 об'єкт природно-заповідного фонду, 12 пам'яток природи і 4 пам'ятки садово-паркового мистецтва, значний історико-культурний потенціал, мальовничі святині Тернопільщини.

Рівненська область – особливим багатством Рівненської області є унікальне природне середовище. Територія має найбільший показник залісеності в Україні (40%) та один з найбільших рівнів заповідності території. На Рівненщині розташовані найбільший заповідник у країні, 3 регіональні ландшафтні парки, 13 заказників загальнодержавного значення, 110 заказників місцевого значення, 8 пам'яток природи загальнодержавного значення, 56 пам'яток природи місцевого значення та 96 заповідних урочищ.

Волинська область – має надзвичайно вигідне економіко-географічне і транспортне положення на шляхах до сусідніх країн Білорусії та Польщі. На території Волині чітко виділяються два види ландшафтів – поліський і лісостеповий. Для поліських ландшафтних районів характерні велика лісистість, заболоченість місцевостей, переважання малородючих ґрунтів, наявність значної кількості запланованих та карстових озер. Для лісостепових ландшафтних районів характерний долинно-грядовий рельєф. Лісова рослинність складає 20% території зони. Територія Волинської області насичена поверхневими водами. Тут розміщено понад 230 великих і малих озер. Об'єм водної маси озер становить 943,65 млн.м². Найбільші серед них – озеро Світязь, Пулемецьке, Турське. Основна частина озер розміщена в поліських районах області. Нараховується 130 річок. Велика кількість озер і рік дає змогу розвивати у Волинській області розвивати більшість видів відпочинку й оздоровлення, пов'язаних із використанням водних рекреаційних ресурсів. Проте, водні ресурси області мають значний нереалізований потенціал і можуть служити основою для створення рекреаційних зон короткочасного відпочинку [2, 3, 5, 6].

Всі перераховані аспекти є реальним підґрунтям для успішного розвитку туризму в регіоні, яке має позитивні наслідки: зростання економіки регіону і країни; створення нових робочих місць; розвитку готельного та курортного бізнесу; збільшення доходів сільського населення розвиток сільського туризму та розвивати туризм усіх видів. Для більш детального дослідження проведено SWOT-аналіз сучасного стану та можливостей розвитку рекреаційного потенціалу західного регіону (таблиця 1).

Західний регіон України є територією, де зосереджений значний рекреаційно-туристичний потенціал. Питома частка останнього у сумарному природно-ресурсному потенціалі України складає 22,8 % від загальнодержавного показника, у тому числі 77 % припадає на ресурси відпочинку і туризму і 23 % – на ресурси санаторно-курортного лікування. У територіальному розрізі Західного регіону значна частка природно-рекреаційного потенціалу припадає на Закарпатську (7,3 %), Львівську (5,6 %), Івано-Франківську (4,1 %) області, дещо менше має - Чернівецька (1,8 %), Волинська (1,6 %), Рівненська (1,2 %) та Тернопільська (1,2 %) області. Рекреаційно туристичний потенціал Західного регіону України на 91,6 % складається з природних рекреаційних ресурсів. Питома частка останнього у сумарному природно-ресурсному потенціалі складає 22,8 % від загальнодержавного показника, у тому числі 77 % припадає на ресурси відпочинку і туризму і 23 % – на ресурси санаторно-курортного лікування.

В окремих областях Західного регіону існують незначні відмінності за рівнем забезпеченості природних рекреаційних ресурсів. Зокрема, Закарпатська (28,58 %), Івано-Франківська (17,40 %), Львівська (14,28 %), Чернівецька (9,55 %) та Волинська (9,20 %) області, характеризуються достатньо високою

питомою вагою рекреаційних ресурсів, а Рівненська (6,65 %) та Тернопільська (5,40 %) області – найнижчою питомою вагою рекреаційних ресурсів серед областей Західного регіону. Західний регіон багатий і на бальнеологічні ресурси, зокрема, на різні типи мінеральних вод. Ці рекреаційні ресурси є в усіх областях Західного регіону. У Західному регіоні затверджено 26 родовищ мінеральних вод: у Волинській області – 1, у Закарпатській області – 12, у Львівській – 6, у Рівненській – 3, у Тернопільській – 2, у Чернівецькій – 2, в Івано-Франківській області родовищ мінеральних вод із затвердженими експлуатаційними запасами немає.

Таблиця 1

SWOT-аналіз сучасного стану та можливостей розвитку рекреаційного потенціалу західного регіону

<p><i>Сильні сторони</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • сприятливе геополітичне положення; • можливості для розвитку всіх видів туризму; • наявність різноманітних природних та історико-культурних туристичних ресурсів; • значний розвиток культури відпочинку українців; • туристична відкритість; • низька якість туристично-рекреаційних послуг • низька інфраструктура; • стагнація розвитку внутрішнього та в'їзного туризму. 	<p><i>Слабкі сторони</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • відсутність бюджетного фінансування розвитку туристичної сфери України; • відсутність платоспроможного попиту; • недосконалість мережі міжнародного авіатранспорту, інфраструктури автошляхів та мережі місцевого транспортного сполучення; • відсутність цілісної системи державного управління туризмом у регіонах; • недосконалість нормативно-правової бази; • невідповідність туристичних закладів міжнародним стандартам; • незбалансованість соціальної та економічної ефективності використання рекреаційних ресурсів та необхідності їх збереження; • недостатня інформаційно-рекламна діяльність щодо України за кордоном.
<p><i>Можливості</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • економічне зростання і соціальний прогрес; • розвиток сфери послуг, забезпечення новими робочими місцями та інтенсифікація праці; • розвиток міжнародної співпраці та культурної комунікації; • створення міжнародної стандартизації готельно-ресторанних послуг; • формування нових центрів туризму та рекреації; • спрощення прикордонних формальностей; • інвестування в розширення туристичного бізнесу; • розвиток різноманітних напрямів туризму; • впровадження інноваційних проектів та наукових досліджень з питань розвитку перспективних видів туризму; • розвиток ділової інфраструктури; • розширення бази інвестиційних ресурсів; • створення умов для запровадження інноваційних технологій; • підвищення диференційованості світового туристичного продукту; • реформування системи оподаткування; • зниження організаційного бар'єру для іноземних підприємців шляхом впровадження одноразової процедури започаткування нового бізнесу. 	<p><i>Загрози</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • несприятлива політично-економічна ситуація; • збільшення цін на туристичні послуги, зменшення попиту; • зміна цінностей та традицій мешканців туристичних центрів та прилеглих територій; • урбанізація туристично-розвинених районів та їх околиць.

На сьогодні в Карпатському регіоні провідна роль належить оздоровчому туризму. Соціологічні дослідження показали, що 75 % бажаючих відпочивати в Карпатах припадає на зимовий період року. Найбільш сприятливі умови для розміщення гірськолижних туристичних комплексів у Закарпатті (північна частина Рахівського та Воловецького районів, західна частина Міжгірського району, північна частина Великоберезнянського району), Івано-Франківської (Надвірнянський і Верховинський райони); у Львівській області (Славський турцентр і частина населених пунктів Турківського району). Івано-Франківщина має значний туристський потенціал для формування регіонального ринку туристської діяльності. Область визначила галузь туризму як одну з пріоритетних галузей свого соціально-економічного розвитку. Ця область є на перших позиціях за найбільшими обсягами надходжень від сплати туристичного збору, що надійшли до місцевих бюджетів і є серед лідерів внутрішнього туризму в Україні [4–7].

Другою складовою рекреаційно-туристичного потенціалу, яка доповнює її реальний потенціал, є мережа рекреаційних закладів та готелів (табл. 2).

Таблиця 2

Санаторно-курортні і оздоровчі заклади в основних туристичних регіонах України у 2016-2017 рр.

Туристичні регіони	Області, які формують регіон	Кількість закладів тривалого перебування	у тому числі					Кількість закладів тривалого перебування (в розрізі туристичних регіонів)
			санаторії	пансіонати з лікуванням	санаторії-профлакторії	пенсіонати відпочинку	бази та інші заклади відпочинку	
Україна	Всі області	3050	453	55	224	253	1 947	3050
Західний туристичний регіон	Закарпатська	70	20	0	7	1	42	260
	Івано-Франківська	55	11	4	6	1	21	
	Львівська	150	47	8	8	6	81	
	Чернівецька	45	4	3	1	0	37	
	Тернопільська	47	6	2	4	1	34	

Джерело: укладено на основі даних Держстату України за відповідні роки [4].

Однак, незважаючи на швидкі темпи розвитку, туристична галузь як України загалом, так і Західного регіону, зокрема, має безліч проблемних питань:

- забезпечення державної підтримки розвитку туризму в Україні;
- активізація розбудови курортної сфери;
- відпрацювання механізму створення сприятливих умов для залучення інвестицій, спрямованих на будівництво нових та реконструкцію діючих об'єктів туристичної й курортно-рекреаційної сфер, спрощення процедури узгодження інвестиційних проектів;
- реалізація комплексу заходів для розвитку масового внутрішнього туризму, передусім соціального туризму як чинника підвищення якості життя громадян України;
- розбудова туристичної інфраструктури за напрямками міжнародних транспортних коридорів та створення системи безпеки туристів;
- ефективне і раціональне використання пам'яток культурної спадщини для розвитку туризму;
- активізація розвитку дитячого, молодіжного та сільського туризму;
- здійснення реконструкції та модернізації санаторно-курортних, відпочинкових і туристичних закладів;
- створення сприятливих умов для залучення вітчизняних та іноземних інвестицій в розвиток рекреаційної сфери;
- удосконалення системи управління туристично-рекреаційним потенціалом.

Належне вирішення цих і багатьох інших питань дасть змогу значно пришвидшити розвиток туристично-рекреаційного потенціалу західного регіону України, створити відповідну туристичну інфраструктуру, що, зі свого боку призведе до збільшення кількості нових робочих місць, податкових надходжень, покращення загального інвестиційного клімату. Запропоновані заходи дозволять підвищити туристичний імідж Західного регіону в цілому та сприятимуть притоку нових туристів, що дозволить збільшити надходження як в місцевий, так і в державний бюджети. Для підвищення ефективності туристичної політики Західного регіону потрібно також посилити її маркетинговий компонент, що можна зробити через поширення наступних маркетингових заходів:

- проведення маркетингового дослідження туристичного ринку регіону для оцінки її рекреаційно-туристичного потенціалу й визначення найпривабливіших для вітчизняних та іноземних туристів туристично-рекреаційних пропозицій;
- створення або відновлення технічних, інформаційних і сервісних умов для реалізації визначених туристично-рекреаційних пропозицій на рівні міжнародних стандартів;
- розробка нових туристичних маршрутів міжнародного значення по території Західного регіону з урахуванням потреб та інтересів гостей і потенціалу туристичних ресурсів області з подальшим представленням нових турів на міжнародних туристичних виставках і поданням комерційних пропозицій туроператорам України, Європи й світу;
- розробка й проведення регулярних рекламних кампаній у ЗМІ для поширення інформації та популяризації найпривабливіших туристично-рекреаційних пропозицій регіону із застосуванням національних і місцевих каналів телебачення, а також каналів де розміщується реклама країн та найцікавіших туристичних маршрутів (travelchannel, CNN, Eurosport).

Важливе значення для збільшення тур потоків мало б запровадження єдиної туристичної візи для в'їзду до країн СНД, що сприяло б відродженню спільного тур продукту – так званих туристичних “трикутників” і наскрізних маршрутів по цих країнах, що користувалися б попитом і відповідали б міжнародним стандартам. Успіх таких продуктів полягає у відсутності обмежувальних розділювальних формальностей (візових, прикордонних, митних) що поєднує декілька країн. Виходячи з національних

інтересів, міжнародна туристична політика України багатовекторна, реалізується на засадах економічної доцільності та взаємовигідної співпраці з конкретною країною або регіоном, враховує особливості певного туристичного ринку. Першочерговим напрямком діяльності у цій сфері є розбудова договірно-правової бази зовнішніх відносин, укладання міжнародних угод міжрядового та міжвідомчого характеру про співробітництво в галузі туризму. Необхідно, щоб визнання туризму як індустрії супроводжувалося виділенням відповідних ресурсів з боку держави. Без державних вкладень розвиток туризму неможливий, при цьому вкладення є не витратами, а інвестиціями у галузь, що дає високі та швидкі прибутки.

Висновки. Західний регіон є одним з пріоритетних зон для внутрішніх та іноземних інвестицій в Україні. Оптимальне використання можливостей туристично-рекреаційних ресурсів дозволить покращити економічну ситуацію та розвиток інфраструктури в конкретному регіоні. Регіон має значний різносторонній туристичний потенціал, туризм сприятиме надходженню валюти в країну, а отже і поповненню Держбюджету. Туризм пов'язаний з багатьма іншими галузями економіки, тому розвиток цієї індустрії сприятиме розвитку багатьох супутніх галузей, розвиток туризму в регіонах спричинить збільшення доходів місцевих бюджетів, що призведе до покращення рівня життя населення, зростання інтересу до продукції місцевої промисловості, покращення кон'юнктури в будівництві та інфраструктури в регіоні в цілому. Стратегічною метою розвитку туризму в Україні є створення конкурентоспроможного на внутрішньому та світових ринках національного туристичного продукту, розширення внутрішнього та збільшення обсягів в'їзного туризму, забезпечення на цій основі комплексного розвитку курортних територій та туристичних центрів з урахуванням соціально-економічних інтересів їх населення, збереження та відновлення природних територій та історико-культурної спадщини. Це обумовлює необхідність цілеспрямованих дій. Насамперед у контексті державної туристичної політики, що являє собою діяльність держави з розвитку туристичної індустрії і суб'єктів туристичного ринку, вдосконалення форм туристичного обслуговування громадян і зміцнення на їх основі свого політичного, економічного та соціального потенціалу.

Література

1. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України : Методологія та методи аналізу, термінологія, районування / О.О. Бейдик. – К. : Видавничо-полігр. центр «Київський університет», 2001. – Т. 17. – 395 с.
2. Мицкан Б. Туристично-рекреаційні ресурси Прикарпаття / Б. Мицкан, Т. Маланюк, А. Горішевський // Гуманітарний вісник Державного вищого навчального закладу «Переяслав-Хмельницький». – Переяслав-Хмельницький : ПП «СКД», 2004. – С. 364–374.
3. Регіон: соціально-економічні трансформації : монографія / [Пітюлич М.І., Кушнір Ю.Б., Лавренюк С.С., Молнар О.С.]. – Ужгород : Карпати, 2007. – 416 с.
4. Статистичний щорічник України за 2017 рік [Електронний ресурс] / за ред. О.Г. Осауленка / Державна служба статистики України, 2016-2017 рр. – 558 с. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Рекреаційний потенціал Львівщини : статистичний збірник. – Львів : Головне управління статистики у Львівській області, 2017. – 96 с.
6. Головне управління статистики в Івано-Франківській області [Електронний ресурс] : офіційний сайт. – Режим доступу : <http://www.ifstat.gov.ua>.
7. Стратегія розвитку Івано-Франківської області на період до 2020 р.
8. Шиманська В. Розвиток регіонального туристичного комплексу як засіб підвищення конкурентоспроможності держави // Вісник. – 2010. – № 3. – С. 123–124.

References

1. Beidyk O.O. Rekreatsiino-turystski resursy Ukrainy : Metodolohiia ta metody analizu, terminolohiia, raionuvannia / O.O. Beidyk. – K. : Vydavnycho-polihir. tsentr «Kyivskiy universytet», 2001. – T. 17. – 395 s.
2. Mytskan B. Turystychno-rekreatsiini resursy Prykarpattia / B. Mytskan, T. Malaniuk, A. Horishevskiy // Humanitarniy visnyk Derzhavnoho vyshchoho navchalnoho zakladu «Pereiaslav-Khmelnitskiy». – Pereiaslav-Khmelnitskiy : PP «SKD», 2004. – S. 364–374.
3. Rehion: sotsialno-ekonomichni transformatsii : monohrafiia / [Pitiulych M.I., Kushnir Yu.B., Lavreniuk Ye.S., Molnar O.S.]. – Uzhhorod : Karpaty, 2007. – 416 s.
4. Statystychniy shchorichnyk Ukrainy za 2017 rik [Elektronnyi resurs] / za red. O.H. Osaulenka / Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy, 2016-2017 rr. – 558 s. – Rezhym dostupu : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Rekreatsiyniy potentsial Lvivshchyny : statystychniy zbimyk. – Lviv : Holovne upravlinnia statystyky u Lvivskii oblasti, 2017. – 96 s.
6. Holovne upravlinnia statystyky v Ivano-Frankivskii oblasti [Elektronnyi resurs] : ofitsiyniy sait. – Rezhym dostupu : <http://www.ifstat.gov.ua>.
7. Stratehiia rozvytku Ivano-Frankivskoi oblasti na period do 2020 r.
8. Shymanska V. Rozvytok rehionalnoho turystychnoho kompleksu yak zasib pidvyshchennia konkurentospromozhnosti derzhavy // Visnyk. – 2010. – № 3. – S. 123–124.

Рецензія/Peer review : 10.11.2018   Надрукована/Printed : 11.12.2018

Рецензент: д. е. н., проф. Терехух А. А.